

Planprogram för Danderyds sjukhusområde, remissvar Dnr KS 2022/0220

Miljöpartiet de gröna i Danderyd har med intresse tagit del av förslaget till planprogram och lämnar härmed synpunkter. Vi identifierar tre strategiskt viktiga delar i förslaget; transporter, grönområden och dagvatten.

Synpunkterna nedan följer underrubrikerna i förslagets kapitel 4 "Programförslag".

4.3 Bebyggelsen

"En kontinuerlig stadsfront mot öster".

Sjukhusbyggnadernas plats och gestaltning i landskapet/omgivningen är mycket dominerande. Det är bra med "kompakt" byggnation avseende energiförbrukning samt bevarande av grönområden. Samtidigt är det önskvärt att begränsa intrycket av fabriks/industribyggnad såväl för förbipasserande som besökare och anställda. Arkitektoniska åtgärder kan mildra intrycket liksom trädplantering längs sjukhusets östra sida.

De närliggande nybyggda höghusen vid Inverness visar exempel på hur man med hjälp av varierande fasader och fönster lyckats lätta upp fronten mot E18 som i de första förslagen framstod som kompakta industriliknande byggnader.

4.4 Gröna och blå strukturer

Programförslaget har lagt stor vikt vid gröna och blå strukturer vilket är positivt. Områdets västra sida ska inte bara bevaras utan även återställas och utvecklas genom att på sikt ta bort befintlig helikopterplats, entreprenörs- och personalparkeringar.

Gröna strukturer

- Bra förslag med inslagen av trädgårdskaraktär. Här kan alltifrån fruktträd till bärödlingar och till och med grönsaksland inte bara vara terapeutiska delar utan även vara historiska kulturkopplingar till en tid då sjukhus hade egna odlingar för försörjningen vilket inte är osannolikt kan bli ett behov även i framtiden.
- Grönområdet domineras idag av en stor gräsyta som delvis har förminskats av den utökade entreprenörsparkeringen och provisoriska tillfarten till personalparkeringen. Enligt framtida klimatscenarier blir det ökade värmeböljor som medför att stora öppna ytor blir otillgängliga pga värmen. Fler träd bör planteras på den stora öppna ytan. Dock ska öppen yta för bollspel och som reservplats för helikopterlandning bevaras.
- Stora gräsytor har liten biologisk mångfald. Planer på ängsmark är bra där det är möjligt vilket dock torde vara begränsat på dessa marker. Däremot kan vårlökar och annat planteras in.
- Område "B" vid den skyddade eken planeras få fler träd vilket är bra, förstärk gärna eklandskapet.
- Det befintliga trädbevuxna området längst västerut bör bevaras intakt men i övrigt kan inslag av engelsk park vara en möjlig förebild.

Blå strukturer

Risken för översvämningar vid skyfall är påtaglig vilket även avhandlas i bilaga. Svackan på E18 under bron är särskilt problematisk eftersom den påverkar trafiken i så stor grad. Den ligger inte inom planområdet men bör ändå beaktas i planen eftersom enda möjligheten att avleda det vattnet är västerut mot Edsviken då östra sidan av E18 också får stor belastning vid skyfall.

Bra att det planeras dagvattendamm vid nuvarande entreprenörsparkeringen, den kan dock behöva bli större än vad skissen antyder. Dessutom bör rening av dagvatten påtalas i förslaget. Tillrinningen till dagvattendammen kan göras slingrande för ökad rening. Lokalt omhändertagande av dagvatten är viktigt innan det hamnar i Edsviken.

4.6 Trafik

Planprogrammet påtalar det kollektivnära läget sjukhuset har med bussar, tunnelbana och Roslagsbanan. Ett faktum som verkar ha påverkat förslaget genom att inte lägga så stort fokus på parkeringsplatser. Det ska vara lätt att nå sjukhuset men inte uppmuntras att lämna bilen inom området. Framtiden kräver minskad privat bilåkande i storstadsområden.

Cykelkopplingar

Planförslagets stora sorgebarn är cykeltransporter. Förslaget innebär inte bara uteblivna förbättringar utan klara försämringar. Framförallt är det regionala pendlingsstråket som helt nödvändigt måste bli bredare och säkrare, särskilt sträckan längs med bussterminalen. Planerna på fler infartsområden till sjukhuset innebär också försämringar för cyklister liksom att sätta upp trafikljus för cyklister.

De enda nya cykelbanorna verkar finnas längs tillfarten till godsmottagningen och vidare mot Mörbyviken enligt "4.7 Gatukaraktärer"

Ansträngningar måste göras för att förbättra för cyklister, kanske kan man bygga en cykeltunnel förbi sjukhuset!?

Bilkopplingar

Enligt förslaget ska en "trafikled" med all godstrafik mm passera väster om sjukhusbyggnaderna. På så sätt kommer grönområdet att förlora sin nära koppling till sjukhusbyggnaderna vilket är en stor förlust. Det blir en barriär att passera för patienter och personal vilket kommer att minska naturupplevelsen med buller, luftföroreningar och visuella effekter. Parklugnet går förlorat.

4.9 Godsmottagningen

Enligt förslaget ska all godstrafik ske via Inverness. Redan i dagsläget är Mörbygårdsvägen hårt belastad av busstrafik och korsningen Mörbygårdsvägen/Invernessvägen är ett stort trafikproblem. Att tänka att långtradare ska kunna ta sig från E18 söderifrån via Stockholmsvägen till Mörbygårdsvägen låter helt orealistiskt. Norrifrån kommande godstrafik blir tvungen att köra genom bussterminalen om den inte ska gå via Rygggradsvägen som ska reserveras för akuta transporter.

Istället för att låsa fast sig i bilburna godstransporter bör nya grepp prövas. Spårbundna transporter kan vara möjligt eftersom järnväg finns i närområdet. Tunnelbanespåret skulle kanske kunna användas nattetid för gods.

Ett alternativt tänkande är att utnyttja vattenvägen både för gods och människor. Närheten till Mörbyviken borde kunna vara en utmärkt möjlighet att diversifiera transporterna till sjukhuset.

Dessutom bör ett eller flera logistikcentrum tillföras regionen för att minska antalet angöringar samt använda fossilfria fordon i större utsträckning.

4.10 Möjlig etappvis utveckling

Ettapp 1 innebär enbart tillkomst av godsmottagning. Det medför att entreprenörsparkeringen, stor del av personalparkeringen samt tillfarten till personalparkeringen via entreprenörsparkeringen blir kvar om bilden stämmer.

Om det byggs en ny angöring till godsmottagningen borde det vara möjligt att ta bort den tillfälliga vägen till personalparkeringen via entreprenörsparkeringen.

Obeaktat i förslaget

Helikopter

”Idag sker i genomsnitt cirka 1 flygning/dygn till helikopterplattan” (sid 47). Det låter som en underskattning och helt säkert kommer det att öka mångfald i framtiden inte minst på grund av ökad trängsel på vägarna. Som jämförelse kan nämnas att vid det betydligt mindre Norrtälje sjukhus sker enligt uppgift cirka 600 landningar med akuta sjuktransporter varje år.

Helikoptertrafiken utgör tyvärr ett stort bullerproblem för ett stort område runt sjukhuset, inte bara de närmaste bostäderna. Hur det ska hanteras är oklart så länge helikoptrarna bullrar som idag.

Ljusföroreningar

Påverkan på nattlevande djur och insekter nämns inte alls i förslaget. Alla former av icke nödvändiga belysningar bör elimineras. Inga fasadbelysningar, nedåtriktade gatubelysningar med icke störande lampor och nedsläckningar nattetid är inte bara energibesparande utan även viktiga miljöaspekter för ekosystemen.

Ljutföroreningar

Sjukhusets närhet till E18 är inte bara en fördel. Trafiken alstrar mycket buller och andra föroreningar som påverkar anställda och patienter negativt. I en nyligen publicerad artikel konstaterar forskare vid Chalmers tekniska högskola att människan påverkas hälsomässigt även vid så låg ljudstyrka som 40 decibel, vilket motsvarar vanligt bakgrundsljud i kontorsmiljöer och kök. Bitr professor i teknisk akustik, Jens Forssen, menar att buller och ljud är faktorer som ofta kommer in för sent i planprocessen, vilket gör att man går miste om

fördelar man kunnat få om man från början planerat att nyttja platsen så bra som möjligt ur ett bullerperspektiv. I den fortsatta processen för sjukhuset behöver dessa frågor hanteras.

Sammanfattning

Planprogrammet ger en god bild av en framtida gestaltning av sjukhuset på lång och relativt kort sikt. För grönområden visar förslaget goda bevarande ambitioner och även förbättringsmöjligheter. Dagvattenhanteringen inklusive översvänningsrisker berörs också bra. Ett bredare perspektiv behöver dock ingå för att även hantera stora flöden utanför planområdet (ffa E18) i de "blåa" planerna.

Trafik och transporter är sjukhusets stora problem som bara delvis får lösningar i förslaget. Framförallt behöver framkomligheten med cykel förbättras, särskilt för det regionala pendlingsstråket längs med bussterminalen.

Danderyd den 21 juni 2023

Miljöpartiet de gröna i Danderyd

genom

Gun Britt Lindström

Ledamot Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Kjell Rosén

Ledamot Tekniska Nämnden